

Obsah

Seznam použitých zkratk	11
Úvod	13
TEORETICKÉ SOUVISLOSTI	15
1 Úvod do problematiky neurofyzologie (Josef Faber)	16
1.1 Několik slov neurofyziology místo úvodu	16
1.2 Stručný psychologický přehled základů učení a paměti	18
1.3 Psychické a mozkové procesy probíhající během BF tréninku	21
1.4 Závěr	26
2 Definice a vymezení metod biologické zpětné vazby (Radek Ptáček, Miroslav Novotný, Jana Kopřivová)	29
3 Historie biologické zpětné vazby ve světě (Miroslav Novotný, Jana Kopřivová, Radek Ptáček)	31
4 Historie biofeedbacku v České republice (Radek Ptáček, Miroslav Novotný, Jana Kopřivová)	41
5 Neurobiologická zpětná vazba v aktuálním výzkumu (Jana Kopřivová)	47
5.1 Neurofeedback u poruch pozornosti	49
5.2 Neurofeedback u epilepsie	53
5.3 Další klinické aplikace	54
5.4 Zlepšování výkonnosti	54
5.5 Experimenty a nové trendy výzkumu	54
6 Základy elektroniky v aplikacích biofeedback (Radek Ptáček, Jaroslav Novák)	64
6.1 Snímače fyziologického signálu a jeho převod na elektrický signál	66

6.2	Předzesilovače	67
6.3	Filtr	67
6.4	Zesilovač	68
6.5	A/D převodník	68
6.6	Galvanický oddělovač	68
6.7	Zpracování digitálního signálu	68
6.8	Prezentace dat, jejich vnímání a reakce probanda BFB	69
6.9	Vnímání a odezva probanda	69
6.10	Ostatní složky, které souvisejí s metodou BFB	69
6.11	Závěr	69

BIOFEEDBACK V PRAXI 71

7	Praxe biologické zpětné vazby (<i>Miroslav Novotný, Václava Tylová, Radek Ptáček, Miloš Šlepecký, Antonia Kotianová</i>)	72
7.1	Předpoklady výkonu a vzdělání	72
7.2	Edukační a tréninkové programy	73
7.3	Zásady a požadavky	75
7.4	Otázka legislativních ukotvení	77
7.5	Normy	78
7.6	Možnosti ublížení na zdraví z hlediska podstaty metody	78
7.7	Možnosti ublížení na zdraví z hlediska neodborného provozování	79
7.8	Kontext provozování EEG biofeedbacku v USA: legislativní aj. normy, kvalifikační standardy, etické kodexy	81
7.9	Zodpovědnost	82
7.10	Způsobilst	83
7.11	Etické požadavky	84
7.12	Veřejná oznámení	84
8	Základní aplikace biologické zpětné vazby (<i>Miloš Šlepecký, Antonia Kotianová</i>)	86
8.1	Dýchání	86
8.2	Posouzení dýchání pomocí jeho měření biofeedbackovým zařízením	87
8.3	Respirační biofeedback trénink	88
8.4	Svalové napětí	89
8.5	Měření povrchového svalového napětí	90

8.6	Trénink povrchového svalového napětí	91
8.7	Modality související s kůží	92
8.8	Periferní průtok	93
8.9	Měření periferního průtoku	93
8.10	Trénink periferního průtoku	94
8.11	Povrchová teplota kůže	94
8.12	Měření povrchové teploty	94
8.13	Trénink povrchové teploty	95
8.14	Elektrodermální aktivita	95
8.15	Měření elektrodermální aktivity	96
8.16	Trénink elektrodermální aktivity	97
8.17	Vzájemné kombinace jednotlivých modalit periferního biofeedbacku	97
8.18	Měření variability srdeční frekvence	97
8.19	Vyhodnocení nefiltrovaného záznamu	98
8.20	Trénink variability srdeční frekvence	101
8.21	Zvýšení velikosti variability srdeční frekvence, trénink RSA	101
8.22	Optimalizace modulace variability srdeční frekvence – trénink frekvenčních pásem	103
9	Biofeedback a neurofeedback – základní terapeutické strategie (Miroslav Novotný)	106
9.1	Definice problému	109
9.2	Léčebný plán (Monastra 2007)	111
9.3	Nepříznivé účinky (Monastra 2007)	111
9.4	Podpurná léčba	111
9.5	Jak trénink v praxi probíhá?	113
9.6	Jaké jsou cíle neurofeedbacku?	114
9.7	Závěr	116
	SPECIÁLNÍ TÉMATA	121
10	Variabilita frekvence srdeční: okno do regulace chronotropní činnosti srdce (Ingrid Tonhajzerová)	122
10.1	Základní regulační mechanismy srdeční činnosti	123
10.2	Variabilita frekvence srdeční – mechanismy a hodnocení ..	125
10.3	Závěr	131

11 Biofeedback mimo klinické aplikace (<i>Jaroslav Novák</i>).....	135
11.1 Vybuzení a výkonnost (arousal and performance)	136
11.2 Třes	138
11.3 Závěr	140
12 Praktické použití optimalizace psychického výkonu pomocí zpětné vazby (<i>Miloš Šlepecký, Antonia Kotianová</i>)	142
Závěr (<i>Radek Ptáček, Miroslav Novotný</i>)	144
Slovník termínů biofeedbacku a elektroencefalografie (<i>Václava Tylová, Josef Faber, Miroslav Novotný, Radek Ptáček</i>)	145
Rejstřík	163
Souhrn/Summary	167